

Zeeland inbegrepen, in de wacht te slepen, omstreeks 1960 een beslissende oorlog met de Verenigde Staten zou aangaan teneinde zich in het bezit te stellen van grote delen van de westkust van Noord-Amerika, heel Midden-Amerika (mèt het Panamakanaal) en de Britse, Franse en Nederlandse bezittingen in het gebied van de Caraïbische Zee en omgeving, inclusief Suriname. De eerste 'Gemeenschappelijke Welvaarts-sfeer' werd dus gezien als aanloop tot een tweede, welke Japan, dat dan al de Indische Oceaan zou beheersen, tot de sterkste mogendheid moest maken in het gehele gebied van de *Pacific*. Wat was twintig jaar in de geschiedenis van een keizerrijk dat, aldus de Japanse ideologie, een onafgebroken historie van zes-en-twintig eeuwen had? En bewezen de Japanners al die vreemde volkeren niet een weldaad wanneer zij hun de koestering deelachtig deden worden welke van de stralen van de Rijzende Zon uitging? Volledig bevangen in hun op nationale zelfverheffing gebaseerde opvattingen, vroegen de Japanse hoge militairen en ambtenaren die van de *tweede* 'Gemeenschappelijke Welvaartssfeer' droomden, zich niet eens af of zij de krachten en de capaciteiten hadden om de *eerste* te verwezenlijken – zij holden door als een blind paard.

★

Midden augustus '40, nog voordat de Contactraad besloten had, naar de vorming van de (eerste) 'Gemeenschappelijke Welvaartssfeer' te streven, had het Japanse marinehoofdkwartier gelast, de oorlogsmobilisatie van de gehele vloot in voorbereiding te nemen – dat bevel betekende dat het hoofdkwartier in beginsel bereid was, de strijd met de Amerikaanse marine aan te gaan. De opperbevelhebber van de Japanse slagvloot, admiraal Jamamoto, die de Verenigde Staten goed kende (hij had twee jaar aan de Harvard Universiteit gestudeerd en was een gelijke periode marine-attaché in Washington geweest), zag die strijd met groot pessimisme tegemoet. 'Dat komt niet in aanmerking!', riep hij in oktober tegen een relatie uit. 'Vechten met de Verenigde Staten is of je met de hele wereld vecht! Maar er is toe besloten – ik zal mijn best doen. Zonder twijfel zal ik sterven aan boord van de *Nagato*' (dat was zijn vlaggeschip). 'Het kan best zijn dat Konoje' (prins Foemimaroe Konoje was sinds juni '40 Japans minister-president) 'en de anderen die dat besluit genomen hebben, tenslotte door het volk aan stukken worden getreten!'¹

¹ Aangehaald in *The Fateful Choice*, p. 274.